

ANGLICKO-SLOVENSKÝ SLOVNÍK VYBRANÝCH POJMOV

Tabuľka 1 *Anglicko-slovenský slovník vybraných pojmov súvisiacich s témou monografie*

Anglický výraz	Slovenský výraz	Poznámka
accounting assumptions	účtovné predpoklady	
accounting principles	účtovné zásady	všeobecne uznávané účtovné zásady
accrual basis (principle)	akruálny princíp	
acquisition costs	náklady súvisiace s obstaraním	
active market	aktívny trh	
most advantageous market	najvýhodnejší trh	
amounts determined by reference to fair value	suma určená odkazom na reálnu hodnotu	podľa smernice EÚ
borrowing costs	náklady na prijaté úvery a pôžičky	
carrying value	účtovná hodnota	
cash – flow based measurement	oceňovanie založené na peňažných tokoch	
comparability	porovnateľnosť	
consistency	zásada konzistentnosti, konzistentnosť	
cost approach	nákladová metóda	používa sa pri stanovení reálnej hodnoty
cost based measurement	oceňovanie založené na nákladoch	
cost based pricing	stanovenie ceny na základe nákladov	
cost model	model ocenenia v historických (obstarávacích) nákladoch	
costs incurred subsequent	náklady vzniknuté následne	
costs of conversion	náklady pri výrobe	
costs of purchase	obstarávacie náklady	
credit loss	strata vplývajúca na výsledok hospodárenia	
current cost	bežný náklad	
current market prices	aktuálne trhové ceny	
current market value	bežná trhová cena	
disclosure principle	zásada osvetľovania hodnoty	
earned	zaslúžené	

„Oceňovanie je spôsob (postup) vyjadrovania objektu oceňovania v peňažných jednotkách (cenách). Podstatou oceňovania je výber oceňovacej veličiny (ceny), ktorá sa použije na ocenenie.“⁷ Výber správnej oceňovacej veličiny je determinovaný viacerými faktormi a ovplyvňuje výšku identifikovaných skutočností, ktoré sú zaúčtované a vykázané v účtovnej závierke danej účtovnej jednotky. Použitie správnej oceňovacej veličiny závisí od týchto faktorov: *účel ocenenia, objekt ocenenia, deň ocenenia, účtovné zásady vymedzené v úprave účtovníctva, v súlade s ktorou je účtovná závierka zostavená.*

Účelom ocenenia rozumieme udalosť alebo dôvod vyvolávajúci potrebu ocenenia objektu ocenenia. Vo všeobecnosti rozlišujeme tieto účely ocenenia: obstaranie majetku alebo záväzkov rôznym spôsobom, vznik pohľadávok alebo záväzkov, zostavenie účtovnej závierky. V závislosti od charakteru objektu ocenenia rozlišujeme: **individuálne ocenenie** – objektom ocenenia sú jednotlivé skutočnosti, ktoré sú predmetom účtovníctva, **celkové ocenenie** – objektom ocenenia je účtovná jednotka ako celok (alebo jej časť). Objektu ocenenia priradujeme vhodnú oceňovaciu veličinu **v deň ocenenia**, ktorým môže byť z hľadiska teórie účtovníctva: deň uskutočnenia účtovného prípadu; deň, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka; iný deň v priebehu účtovného obdobia.

Dňom uskutočnenia účtovného prípadu je deň, kedy dochádza k transakcii predstavujúcej vznik, zmenu alebo zánik skutočnosti, ktorá je predmetom účtovníctva. Zatiaľ čo deň uskutočnenia účtovného prípadu vyjadruje prvotné ocenenie (angl. initial measurement) objektu ocenenia, jeho ocenenie ku dňu, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka, alebo k inému dňu nazývame následným ocenením (angl. subsequent measurement). Vymedzenie dňa ocenenia zobrazuje schéma 2.

Schéma 2 **Vymedzenie dňa ocenenia**

Zdroj: Vlastné spracovanie podľa zákona o účtovníctve.

Deň, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka, sa aplikuje pri zostavovaní:

- **riadnej účtovnej závierky** – ak je účtovným obdobím, ktoré účtovná jednotka uplatňuje, kalendárny rok, potom deň, ku ktorému sa zostavuje riadna účtovná závierka, je 31. 12. príslušného kalendárneho roka. V prípade uplatnenia hospodárskeho roka, je to posledný deň mesiaca, ktorým končí príslušný hospodársky rok;

⁷ ŠLOSÁROVÁ, A. a kol. 2011. *Účtovníctvo*. 1. vyd. Bratislava : IURA EDITION, 2011, s. 186. ISBN 978-80-8078-418-8.

Tabuľka 2 Účtovné zásady v procese oceňovania podľa národnej právnej úpravy účtovníctva SR

Zásady aplikované	Fázy procesu oceňovania		
	identifikácia	priradenie oceňovacej veličiny	vyjadrenie oceňovacej veličiny v p. j.
v priebehu ÚO	<ul style="list-style-type: none"> • zásada účtovnej jednotky • zásada prednosti podstaty pred formou • zásada účtovného obdobia • akruálny princíp 	<ul style="list-style-type: none"> • zásada oceňovania v historických cenách • zásada kontinuity • zásada zákazu kompenzácie • zásada vecného a časového priradenia nákladov k výnosom 	<ul style="list-style-type: none"> • zásada merania pomocou peňažnej jednotky
ku dňu, ku ktorému sa zostavuje ÚZ	<ul style="list-style-type: none"> • zásada účtovnej jednotky • zásada prednosti podstaty pred formou • zásada účtovného obdobia • akruálny princíp 	<ul style="list-style-type: none"> • zásada nepretržitého pokračovania v činnosti • zásada oceňovania v historických cenách • zásada bilančnej kontinuity • zásada kontinuity v používaní účtovných zásad a účtovných metód • zásada zákazu kompenzácie • zásada opatrnosti • zásada porovnateľnosti • zásada osvetľovania hodnoty 	<ul style="list-style-type: none"> • zásada merania pomocou peňažnej jednotky

kde p. j.= peňažná jednotka, ÚO = účtovné obdobie, ÚZ = účtovná závierka.

Zdroj: Vlastné spracovanie podľa zákona o účtovníctve.

Zásada účtovného obdobia už nepojednáva o vykázaní a ocenení v účtovnej závierke právneho subjektu, ale o potrebe vecného a časového priradenia účtovných prípadov do účtovného obdobia, s ktorým súvisia. Pri uplatňovaní **akruálneho princípu** v súlade so zákonom o účtovníctve sa náklady a výnosy účtujú a vykazujú v účtovnej závierke vtedy, keď vzniknú, bez ohľadu na deň inkasa alebo úhrady, rovnako ako aj príjmy a výdavky sa účtujú a vykazujú v období, v ktorom vznikli.¹⁷ Zásada účtovnej jednotky, zásada účtovného obdobia, zásada prednosti podstaty pred formou a akruálny princíp sa z časového hľadiska aplikujú počas účtovného obdobia, ako aj ku dňu, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka, pri identifikácii skutočností, ktoré sú predmetom účtovníctva.

Pri priradení oceňovacej veličiny v národnej úprave účtovníctva vystupujú do popredia účtovné zásady, ktoré sme klasifikovali **do druhej skupiny**. Napriek tomu, že zákon o účtovníctve povoľuje ku dňu, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka, precenenie niektorých druhov majetku a záväzkov na reálnu hodnotu smerom „nahor“¹⁸, vo vše-

¹⁷ Aplikácia tohto princípu je nevyhnutná pri identifikácii skutočností, ktoré majú za následok vznik nákladov, výnosov, príjmov a výdavkov.

¹⁸ Zákon o účtovníctve, § 27, ods. 1.

odhad reálnej hodnoty v prípade, ak ju nemožno určiť z trhu (nemá charakter trhovej ceny).¹⁰⁰

1.3.5 Komparácia oceňovacích veličín (základní) podľa národnej a nadnárodnej úpravy účtovníctva

Vymedzenie, ako aj samotná obsahová náplň jednotlivých oceňovacích veličín (základní) na národnej a nadnárodnej úrovni sa líši. *Príloha 2* poskytuje usporiadanie uvedených poznatkov z oblasti oceňovacích veličín a základní a ich podrobné porovnanie na národnej a nadnárodnej úrovni účtovníctva z vecného hľadiska.

Na tomto mieste, v tabuľke 12, uvádzame komparáciu troch atribútov súvisiacich s oceňovacími veličinami (základňami), pri ktorých sme v predchádzajúcom texte identifikovali najpodstatnejšie rozdiely v jednotlivých úpravách účtovníctva.

Tabuľka 12 Komparácia vybraných oceňovacích veličín a základní v národnej a nadnárodnej úprave účtovníctva

Porovnávaný atribút	Úprava účtovníctva			
	národná právna úprava SR	smernica EÚ o účtovných závierkach	IFRS	US GAAP
Používané oceňovacie veličiny (základne)	<ul style="list-style-type: none"> obstarávacia cena, vlastné náklady, menovitá hodnota, reprodukčná obstarávacia cena, reálna hodnota, čistá realizačná hodnota, súčasná hodnota. 	<ul style="list-style-type: none"> obstarávacia cena, výrobné náklady, reálna hodnota, suma určená odkazom na reálnu hodnotu, suma po precenení. 	<p>Súčasne platný koncepčný rámec IASB definuje fundamentálne oceňovacie veličiny:</p> <ul style="list-style-type: none"> historické náklady, bežný náklad, realizačná hodnota, súčasná hodnota. <p>Diskusný materiál k revidovanému koncepčnému rámcu IASB definuje 3 kategórie oceňovania:</p> <ul style="list-style-type: none"> oceňovanie založené na nákladoch aktuálne trhové ceny oceňovanie založené na peňažných tokoch. 	<p>SFAC 5.67:</p> <ul style="list-style-type: none"> historické náklady, bežný náklad, bežná trhová cena, čistá realizačná hodnota, súčasná hodnota budúcich peňažných tokov. <p>SFAC 7:</p> <ul style="list-style-type: none"> reálna hodnota súčasná hodnota očakávaná súčasná hodnota.

¹⁰⁰ SFAC 7 prezentuje dva prístupy k výpočtu súčasnej hodnoty, ktorá vyjadruje odhad reálnej hodnoty majetku alebo záväzku: **prístup odhadu peňažných tokov** – v diskontnej sadzbe je zahrnutá časová hodnota peňazí prezentovaná *bezrizikovou úrokovou mierou* (tretí element), **tradičný prístup k súčasnej hodnote** – v diskontnej sadzbe sú zahrnuté očakávania možných odchýlok v sumách alebo časovom priebehu týchto peňažných tokov, časová hodnota peňazí reprezentovaná *bezrizikovou úrokovou mierou*, cena za neistotu plynúcu z majetku alebo záväzku, iné často neidentifikovateľné faktory vrátane nedostatočnej likvidity a nedokonalostí trhov (druhý až piaty element).

3

METODIKA A METÓDY VÝSKUMU

Objektom skúmania monografie je oceňovanie ako metodický prostriedok účtovníctva z hľadiska teórie účtovníctva, národnej a nadnárodnej úpravy účtovníctva. Za účelom dosiahnutia stanoveného hlavného cieľa a čiastkových cieľov aplikujeme viaceré metódy vedeckého skúmania. Vo všeobecnosti vedecký výskum z oblasti účtovníctva pozostáva z nasledujúcej postupnosti:¹⁰² *identifikácia širšej oblasti výskumu* (ide o oblasť finančného, manažérskeho účtovníctva, auditu, a tiež účtovný informačný systém ako celok), *výber témy* (špecifikácia podoblasti), *zvolenie prístupu* (detailná špecifikácia metód skúmania), *formulácia plánu* (zahŕňa zostavenie plánu vedeckého výskumu), *zber informácií* (zber informácií relevantných z hľadiska výskumu), *analýza informácií* (analýza zozbieraných informácií), *zistenia a prezentácia záverov a overenia skúmaných hypotéz*.

Veda ako systém poznatkov, ktoré sú overiteľné, vysvetľuje a ďalej prehľbuje vedecké teórie, úlohou ktorých je predovšetkým ich aplikácia pre praktické účely. Pri vedeckom skúmaní určitej oblasti možno vychádzať z dvoch prístupov, na základe ktorých dokážeme identifikovať tieto dva modely:

- **induktívny model** – predstavuje postup od jednotlivého k všeobecnému a skúma vzájomné väzby a príčiny medzi jednotlivými prvkami, ktoré sú následne zovšeobecňované a spájané do teoretických modelov tak, že výsledkom aplikácie induktívneho modelu je syntéza;
- **deduktívny model** – predstavuje postup rozkladu všeobecných teoretických poznatkov na konkrétne prvky, ktoré sú vo svojej podstate zrozumiteľnejšie a jednoduchšie. Deduktívny model vychádza z teórie, na základe ktorej je navrhnutý teoretický koncept, ktorý je prostredníctvom pozorovania testovaný na správnosť. V prípade, ak sú teória a sformulovaný koncept na základe pozorovania vyhodnotené ako správne, vedie takýto vedecký prístup k analýze skúmaného javu alebo predikcii.

V monografii aplikujeme vedecké metódy skúmania tak v prvej, ako aj v štvrtej časti, aby sme dospeli k vierohodným výsledkom práce. Súčasný stav riešenej problematiky doma a v zahraničí v prvej kapitole aplikuje tieto vedecké metódy skúmania:

- **pozorovanie a selekcia** – predstavuje cieľavedomý a systematický proces zameraný na zhromažďovanie poznatkov prostredníctvom domácich a zahraničných tlačенých a elektronických zdrojov v záujme prezentácie a začlenenia teoretických poznatkov účtovníctva;

¹⁰² SMITH, M. 2011. *Research Methods in Accounting*. London : SAGE Publications Ltd., 2011, s. 14. ISBN 978-1-84920-796-6.

Prvotne sa oceňujú v obstarávacích nákladoch alebo v reálnej hodnote stanovenej v súlade s *IFRS 13*.

Prvotné oceňovanie finančného majetku sa uskutočňuje buď k dátumu *vysporiadania obchodu* – deň uskutočnenia transakcie, alebo k dátumu *realizácie obchodu* – skutočný prevod finančného majetku. Je nevyhnutné, aby účtovná jednotka dodržiavala jednotný prístup pri určení dňa prvotného ocenenia pre celú triedu finančného majetku. Ak sa účtovná jednotka rozhodne uplatňovať ako deň uskutočnenia účtovného prípadu deň realizácie obchodu, musí odo dňa vysporiadania obchodu do dňa realizácie vykazovať finančný majetok v podsúvahovej evidencii.

Finančný majetok sa ku dňu uskutočnenia účtovného prípadu podľa *IAS 39* oceňuje jednotne *reálnou hodnotou*. Rozdiel, na ktorý poukazuje *IAS 39*, je vo vykazovaní transakčných nákladov súvisiacich s obstaraním, z hľadiska možností ich priradenia k oceneniu finančného majetku. Preto je potrebné poukázať na terminologické hľadisko a jeho spresnenie. V prípade, že sa finančný majetok prvotne ocení reálnou hodnotou, ide o hodnotu, ktorej súčasťou zvyčajne nie sú transakčné náklady a ide v podstate o nákupnú cenu finančného majetku, ktorá by mala zodpovedať trhovým podmienkam v čase obstarania. V prípade, ak ocenenie transakčných nákladov súvisiacich s obstaraním vstupuje do ocenenia finančného majetku, bolo by vhodnejšie použiť na ocenenie takéhoto finančného majetku pojem *obstarávacie náklady*. Obstarávacie náklady v tomto prípade chápeme ako *cenu majetku a náklady súvisiace s obstaraním* finančného majetku.

Transakčnými nákladmi sú v súlade s *IAS 39*: poplatky a provízie platené sprostredkovateľom (vrátane zamestnancov vystupujúcich ako sprostredkovatelia predaja), poradcom, burzovým maklérom a dilerom, odvody regulačným úradom a burzám cenných papierov, dane a clá. Transakčné náklady nezahŕňajú prémie alebo diskonty dlhových nástrojov, náklady na financovanie¹⁷⁴, interné administratívne náklady alebo náklady na držbu¹⁷⁵. Transakčné náklady sú súčasťou prvotného ocenenia finančného majetku oceňovaného v obstarávacej cene. Prvotné oceňovanie jednotlivých skupín finančných nástrojov je zobrazené v tabuľke 14.

Tabuľka 14 Prvotné ocenenia finančného majetku a podielových nástrojov

Skupina	Prvotné ocenenie
Podielové nástroje	Obstarávacie náklady (RH + transakčné náklady) alebo RH
FM určený na obchodovanie	Reálna hodnota
FM držaný do splatnosti	Obstarávacie náklady (RH + transakčné náklady)
FM určený na predaj	Obstarávacie náklady (RH + transakčné náklady)

kde FM = finančný majetok, RH = reálna hodnota.

Zdroj: Vlastné spracovanie podľa *IAS 39*.

¹⁷⁴ Nákladmi na financovanie rozumieme náklady na úroky a úvery vznikajúce v súvislosti s obstaraním cenných papierov.

¹⁷⁵ Nákladmi na držbu, ktoré v súvislosti s majetkovými cennými papiermi vznikajú, sú predovšetkým náklady na správu.

mení, čím logicky zatrieduje konkrétnu tému v uvedenej oblasti.²⁰¹ Bližšie sa zameriame na štandardy US GAAP týkajúce sa majetku a jeho oceňovania postupne vo vzťahu k neobežnému a obežnému majetku (tabuľka 17).

Tabuľka 17 *Druhy majetku v štandardoch US GAAP*

Druh majetku	štandard US GAAP a jeho členenie
<i>Nehmotný majetok</i> (angl. intangibles – goodwill and other)	ACS 350 Intangibles – goodwill and other ASC 350-20 Goodwill ASC 350-30 Nehmotný majetok vo všeobecnosti okrem goodwillu ASC 350-40 Softvér vytvorený pre interné potreby účtovnej jednotky ASC 350-50 Webové stránky a náklady na ich vývoj
<i>Dlhodobý hmotný majetok</i> (angl. property, plant and equipment)	ASC 360 Nehnutelnosti, stroje a zariadenia ASC 360-10 Všeobecné ustanovenia ASC 360-20 Predaj nehnuteľností
<i>Zásoby</i> (angl. inventory)	ASC 330 Zásoby ASC 330-10 Všeobecné ustanovenia
<i>Investície</i> (angl. investments)	ASC 320 Investície – dlhové a majetkové cenné papiere ASC 320-10 Všeobecné ustanovenia ASC 323 Investície – metóda vlastného imania a spoločné podnikanie ASC 323-10 Všeobecné ustanovenia ASC 323-30 Spoločné podnikanie, spoločnosť s ručením obmedzeným ASC 325 – Investície – ostatné ASC 325-10 Všeobecné ustanovenia
<i>Pohľadávky</i> (angl. receivables)	ASC 310 Pohľadávky
<i>Peňažné prostriedky a peňažné ekvivalenty</i> (angl. cash and cash equivalents)	ASC 305 Peňažné prostriedky a peňažné ekvivalenty

Zdroj: Vlastné spracovanie podľa FLOOD, J. M., 2014, s. 9.

Nehmotný majetok je upravený v *ASC 350 Nehmotný majetok – goodwill a iný nehmotný majetok*²⁰² (angl. *ASC 350 Intangibles – goodwill and other*), jeho predmetom je dlhodobý aj krátkodobý majetok bez fyzickej podstaty. Štandard *ASC 350* venuje osobit-

²⁰¹ Oblasť majetku (300) je členená na jednotlivé štandardy zaoberajúce sa konkrétnymi druhmi majetku, takto: *ASC 305 Peňažné prostriedky a peňažné ekvivalenty*, *ASC 310 Pohľadávky*, *ASC 320 Investície – dlhové a majetkové cenné papiere*, *ASC 323 Investície – metóda vlastného imania a podiely na spoločnom podnikaní*, *ASC 325 Investície – iné*, *ASC 330 Zásoby*, *ASC 340 Iný majetok a odložené náklady*, *ASC 350 Nehmotný majetok – goodwill a iný nehmotný majetok*, *ASC 360 Nehnutelnosti, stroje a zariadenia*.

²⁰² Ďalej len „ASC 350“.

33 018,8 mil. eur) a finančné inštitúcie (pridaná hodnota za 4. štvrtrok 538 mil. eur, za rok 2013 bola 2 146,3 mil. eur). Prehľad ročných údajov HDP za rok 2013 z hľadiska tvorby HDP podľa odvetví je uvedený v tabuľke 27. Z nefinančných inštitúcií má najvyšší podiel na tvorbe HDP podľa klasifikácie SK NACE Rev. 2, priemysel.

Tabuľka 27 HDP podľa odvetví v bežných cenách v mil. eur

Štatistická klasifikácia činností SK NACE Rev. 2	HDP za rok 2013 v mil. eur
Hospodárstvo úhrnom	72 134,10
A Poľnohospodárstvo, lesníctvo a rybolov	1 939,40
B – E Priemysel	17 503,30
z toho C. Priemyselná výroba	14 376,60
F Stavebníctvo	4 967,50
G – I Veľkoobchod a maloobchod, oprava motorových vozidiel a motocyklov, doprava a skladovanie, ubytovanie a stravovacie služby	14 984,10
J Informácie a komunikácia	2 926,00
K Finančné a poisťovacie služby	2 713,90
L Činnosti v oblasti nehnuteľností	4 452,00
M – N Odborné, vedecké a technické činnosti, administratívne služby	5 083,40
O – Q Verejná správa, obrana, povinné sociálne zabezpečenie, vzdelávanie, zdravotníctvo a sociálna pomoc	8 839,60
R – U Umenie, zábava a rekreácia, ostatné činnosti	2 258,50
Čisté dane z produktov (dane z produktov mínus subvencie na produkty)	6 466,50

Zdroj: Štatistická správa 2013.

Štatistická správa 2013 neuvádza, aký podiel majú jednotlivé oblasti priemyslu na tvorbe HDP Slovenskej republiky. Vzhľadom na široké zameranie priemyslu sme si zvolili tri najväčšie odvetvia priemyslu v slovenskom hospodárstve na základe údajov zverejnených ekonomickým časopisom TREND²⁶⁴. Základným hodnotiacim kritériom bola pridaná hodnota (tabuľka 28 a graf 1). Okrem pridanej hodnoty uvádzame i doplnkové kritériá, ktoré iba potvrdzujú poradie odvetví podľa veľkosti pridanej hodnoty. Na základe analýzy sme vybrali tri najväčšie oblasti priemyslu z hľadiska ocenenia ich pridanej hodnoty:

- *strojársky priemysel* – pridaná hodnota 4 182 tis. eur, z toho až 2 500 tis. eur vyprodukoval automobilový priemysel,
- *elektroenergetika* – pridaná hodnota 1 562 tis. eur,
- *chemický priemysel* – chemický priemysel 1 419 tis. eur.

²⁶⁴ Spracované podľa: Trend – Bratislava: Trend Holding, s. r. o., 2014, ISSN - 1335-0684. Roč. 2014, č. 38 (25. september 2014). Príloha TREND TOP v priemysle.

ky, ktorá uskutočňuje oceňovanie, ako aj z hľadiska prenášaného subjektívneho úsudku od iných účtovných jednotiek. Na základe uskutočnenej analýzy najprv zhrnieme výhody a nevýhody modelu ocenenia v historických cenách a modelu založeného na cenách prítomnosti (model preценenia), a následne poukážeme na možné subjektívne úsudky.

Model založený na historických cenách vo vzťahu k schopnosti poskytovať používateľom informácie pri prijímaní ich rozhodnutí sa vyznačuje týmito výhodami: jednoduchosť pri určení ocenenia (viažuceho sa na primárne doklady) znižuje možnosti subjektívnych úsudkov účtovnej jednotky; zobrazenie finančnej situácie a finančnej výnosnosti (výkonnosti) účtovnej jednotky je spoľahlivejšie; nižšia pravdepodobnosť vzniku chýb; vykazovanie skutočných a nie hypotetických transakcií; zobrazenie finančnej situácie a finančnej výkonnosti prezentovaných v účtovnej závierke je očistené od hypotetických transakcií; umožňuje lepšie naplnenie podstaty zásady priradovania nákladov k výnosom.

Medzi hlavné *nevýhody* použitia modelu založeného na historických cenách patria:

- nemusí zobrazovať skutočnú ekonomickú hodnotu majetku alebo záväzku s ohľadom na budúce ekonomické úžitky v podobe úbytku alebo prírastku;
- rozdiel medzi obstarávacími nákladmi a skutočnou ekonomickou hodnotou vplýva na výkazy účtovnej závierky až pri realizácii a nie pri vzniku tohto rozdielu;
- nie je citlivý na zmeny kúpnej sily peňazí;
- obmedzená interakcia medzi historickými cenami a trhom (trhovými cenami) – interakcia sa prejavuje iba pri obstaraní vstupov a realizácii výstupov, čo môže spôsobovať nižšiu relevantnosť informácií z účtovnej závierky pre používateľov.

Model založený na cenách prítomnosti (model preценenia na reálnu hodnotu) sa vyznačuje týmito výhodami vo vzťahu k používateľom: za ideálnych podmienok dokáže naplniť podstatu verného a pravdivého zobrazenia skutočností, pretože zobrazuje skutočnú ekonomickú fluktuáciu podnikového cyklu účtovnej jednotky; oceňovanie v reálnej hodnote poskytuje pre investorov doplnkový pohľad na riziká, ktorým môže byť účtovná jednotka vystavená (existujú obmedzenia tejto výhody, najmä vtedy, keď sú trhy v krízovej situácii); zvyšuje relevantnosť poskytovaných informácií za predpokladu objektívnych vstupov použitých na jej stanovenie; umožňuje lepšiu porovnateľnosť informácií v danej účtovnej jednotke medzi viacerými obdobiami, a tiež medzi viacerými účtovnými jednotkami pôsobiacimi v danom odvetví.

Nevýhody modelu preceňovania na reálnu hodnotu: miera subjektivity týkajúca sa vstupných informácií a ich spracovania v účtovnej jednotke pri stanovení reálnej hodnoty; nízka relevantnosť v prípade vysokej volatility na trhu; vykazovanie hypotetických transakcií bez skutočného základu; používatelia informácií majú k dispozícii informácie, ktoré sú kombináciou vstupných informácií a subjektívnych postupov účtovnej jednotky, nedokážu ich oddeliť a samostatne posúdiť.

Model založený na cenách budúcnosti je založený na oceňovaní vo výške budúcich očakávaných ekonomických úžitkov vo vzťahu k účtovnej jednotke k danému prítomnému dňu. Podstatou je ocenenie ku dňu ocenenia a toto ocenenie je nositeľom informácie o budúcich očakávaných ekonomických úžitkoch. Preto podľa nášho názoru model

Porovnávaný atribút	Národná právna úprava účtovníctva SR	Smernica EÚ o účtovných závierkach	IFRS	US GAAP
<p>Zásada (predpoklad) nepretržitého pokračovania v činnosti</p>	<p>Platí (§ 7 ods. 4 zákona o účtovníctve): účtovná jednotka je povinná použiť účtovné zásady a účtovné metódy spôsobom, ktorý vychádza z predpokladu, že bude nepretržite pokračovať vo svojej činnosti a že u nej nenastáva žiadna skutočnosť, ktorá by ju obmedzovala alebo jej zabráňovala v tejto činnosti pokračovať aj v blízkej budúcnosti, minimálne 12 mesiacov od dátumu, ku ktorému sa zostavila riadna účtovná závierka.</p>	<p>Platí (čl. 6) zásadu nepretržitého pokračovania v činnosti vymenúva ako všeobecnú účtovnú zásadu, ale nedefinuje ju.</p>	<p>Platí: <i>konceptný rámec IASB – Štvrtá kapitola:</i> účtovná závierka je zostavená za predpokladu, že účtovná jednotka bude pokračovať vo svojej činnosti v dohľadnej budúcnosti.</p> <p><i>diskusný materiál – návrh revidovaného konceptného rámca IASB:</i> zdôrazňuje predpoklad nepretržitého pokračovania v činnosti a poukazuje na koreláciu medzi splnením tohto predpokladu a oceňovaním položiek účtovnej závierky. Existujú tri situácie, keď je tento predpoklad relevantný: identifikácia majetku a záväzkov; oceňovanie majetku a záväzkov; zverejňovanie informácií v poznámkach účtovnej závierky.</p>	<p>Platí: Predpoklad nepretržitého pokračovania v činnosti bol vymedzený z historického hľadiska už v SFAC 1. SFAC 8, ktorý ho nahradil už neanalyzuje tento predpoklad. V súčasnosti sa porušenie tohto predpokladu vstupom účtovnej jednotky do likvidácie alebo hroziacou likvidáciou venuje ASC 205 <i>Prezentácia účtovnej závierky</i>.</p> <p>Na základe <i>návrhu na aktualizáciu účtovných štandardov ASU Prezentácia účtovnej závierky (ASC 205)</i> vydaného FASB v júni 2013: maľment je povinný vykonávať priebežné a výročné vyhodnotenia týkajúce sa schopnosti účtovnej jednotky pokračovať vo svojej činnosti nasledujúcich 24 mesiacov od dátumu, ku ktorému sa zostavuje účtovnú závierku.</p>
<p>Zásada opatrnosti</p>	<p>Platí (Piata časť zákona o účtovníctve, Spôsoby oceňovania). Výnimky: majetok a záväzky vymedzené zákonom o účtovníctve prečítované na RH (ak sa zvýši), nerealizované kurzové zisky účtované do výnosov.</p>	<p>Platí (čl. 6 ods. 1, písm. c). Výnimky: Členské štáty môžu povoliť alebo požadovať preценenie neobčejného majetku pri jeho následnom ocenení.</p>	<p>Súčasný platný konceptný rámec IASB uprednostňuje aplikáciu zásady opatrnosti a uprednostňuje potrebu aplikácie historickej obstarávacej ceny v procese prípravy účtovnej závierky.</p> <p>Diskusný materiál – návrh konceptného rámca IASB skôr upuští od zásady opatrnosti, a pri určení aplikácie jednotlivých kategórií ocenenia poukazuje na prepojenie s užitočnosťou pre používateľov informácií z účtovnej závierky, verným zobrazením a súladom s IFRS.</p>	<p>Zásada opatrnosti bola odstránená ako aspekt vernej prezentácie z dôvodu možného skreslenia informácií v účtovnej závierke. Zámerne konzervatívne odhady boli v predchádzajúcich ustanoveniach vnímané ako žiaduce v záujme predchádzajú odhadov, ktoré by boli príliš optimistické. Napriek tomu v súlade s SFAC 8 opatrnosť môže viesť k skresleniu, pretože podhodnotenie majetku a nadhodnotenie záväzkov v jednom období vedie v nasledujúcich obdobiach k nadhodnoteniu finančnej výkonnosti.</p>